

604

А. Д.

УСХОДНЯЯ
 БЕЛАРУСЬ

Статыстычныя і гістарычныя
матэрыялы.

Выданне Народнага Сэкрэтарства
Міжнародных Справаў.

Цена—40 кап.

МЕНСК.

Друкарня Я. А. Грынвлята.

1918.

1923
21456

ПЕРШЫ

літэратурна-грамадзянскі, навучна-гіс
і эканамічны штомесячнік

„ВАРТА“

выходзіць у Менску ад 1 верасня 1918 г.

пад агульнай рэдакцыяй ЯЗЭПА ВАРОНКА.

Супрацоўніцтва у штомесячніку «Варта» прыймаюць:

Ефім Белевіч, Язэп Дыло, Костусь Езавітоў, Ромуальд Земке-
віч, праф. Ефім Карскі, Петрук Крэчэўскі, Эўгені Ладноў, Вла-
дыслаў Ластоўскі, Леонід Леушчэнка, Антон Саросен, Аркадзь
Смоліч, Янка Станкевіч, Паўлюк Трэмповіч, Эўгені Хлебцэвіч
і мн. інш.

У штомесячніку „ВАРТА“ друкуюцца стацці, як у
беларускай мові, так і у велікарускай, немецкай
і польскай мовах.

Цэна асобнаго №—1 рубель.

А Д Р Э С Р Э Д А К Ц Ы І:

Менск. 2-гі Госпітальны завул., 7.

Адчынена у панядзелак і чацьвер ад 11—1 гадз. ў дзень.

~~55482~~

Л. Д.

УСХОДНЯЯ БЕЛАРУСЬ.

Статыстычныя і гістарычныя
матэрыялы.

Выданне Народнага Сэнрэтарства
Міжнародных Справаў.

~~554.~~

М 604
~~502~~ 34 р.
V45

Проверено
ГНБ 1928

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА УД
кнв. № 604

МЕНСК.

Друкарня Я. А. Грынблята.

1918.

Вел

58

Выдана на распараджэнню Народнага Сакрэтара-
ства Міжнародовых Справаў. Журн. Паст. Народнага
Сакрэтарыяту ад 22 чэрвеня 1918 года, п. 5.

Пачатковая нямецкая окупація 1915 году раздзяліла Беларусь на дзве часці, і пад той час, як заходная часць дзяліла добрую і благую долю з Літвой, усходняя Беларусь далей аставалася пад уласцю Расейскае Імпері. У межах апошняе апынулася пераважываючая часць Беларускай зямлі з насяленьнем каля 8 мільянаў душ. Да яе належалі: часць Віленскай губ., безмала уся Менская, Вітэбская, Магілеўская, часць Смаленскай і Чарнігаўскай губерній.

Паводлуг расейскай урадовай статыстыкі с прадваеннага часу 1897 году, скоррыгаванай праф. Е. Карскім (у 1903), у Менскай губерні чысло беларусаў выражалася цыфрай—1755.690 душ, а працэнтныя адносіны іх да агульнага чысла жыхароў паводлуг паветаў былі гэтакія: Навагрудзкі пав.—84,0%, Рэчыцкі—84,3%, Менскі—83,6%, Барысаўскі—81,1%, Слуцкі—79,4%, Ігуменскі—82,6%, Бабруйскі—68,0%, Мазырскі—79,6%, Пінскі—74,9%, Агульны працэнт па губерні—76,5%.

У Магілеўскай губ. агульнае чысло=1.650.069. Працэнтныя адносіны да усяго насяленьня губерні: Чэрыкоўскі пав.—89,6%, Быхаўскі—88,6%, Рагачоўскі—87,0%, Сенніцкі—85,6%, Горэцкі—85,4%, Клімовіцкі—83,1%, Мсьціслаўскі—81,5%, Оршанскі—

80,0⁰/₀, Чаускі—89,6⁰/₀, Гомельскі—74,6⁰/₀, Магілеўскі—70,0⁰/₀. Па усей губэрні беларусоу 82,6⁰/₀.

У Вітэбскай губ чысло беларусай=976.638. ⁰/₀/₀ паветах: Дрыссенскі—86,2⁰/₀, Веліжскі—85,7⁰/₀, Нэвэльскі—84,0⁰/₀, Гарадэцкі—83,6⁰/₀, Лепэльскі—82,0⁰/₀, Полацкі—73,1⁰/₀, Вітэбскі—51,1⁰/₀, Себожскі—47,1⁰/₀, Люцынскі—20,5⁰/₀, Дзвінскі—13,8⁰/₀, Рэжыцкі—5,4⁰/₀.

У Смаленскай губ.=947,826 беларусау, глауным чынам у заходнім паветах: Бельскім, Дарагабужскім, Ельнінскім, Красненскім, Рослаўльскім і Смаленскім.

У Чарнігаускай губ. беларусау=700.000. Яны жывуць у паветах: Гародненскім, Ноугарад-Северскім, Навазыбкаўскім, Старадубскім, Суражскім.

У Віленскай губ. беларусы станавілі: у Вілейскім—87⁰/₀ і у Дзісьненскім—81,2⁰/₀.

Апрыч гэтаго баларусы есць у невялікім чысле і у іншых суседніх губэрнях, але становяць там толькі незначную меншасць.

Нацыянальныя меншасьці прэдстаўлены гэтак:

Найбольш чысленую, пасыля беларусау, групу становяць жыды.

Гэта пераважна местовы элемэнт: па местах і мястэчках жыды даходзяць ад 44 да 80⁰/₀/₀ і болей. Затое за межамі мест ⁰/₀/₀ жыдоу вагаюцца ад 5⁰/₀ у Вітэбскай губ. да 11⁰/₀ (максімум) у Менскай.

Палякі, жывучы у больш значным чысле у заходняй Беларусі, у усходніх губэрнях становяць зусім малы працэнт. У Вітэбскай і Менскай губэрнях палякоу ня больш 2,5⁰/₀ а у Магілеускай толькі 0,9⁰/₀. Яшчэ меншы працэнт палякоу у Смаленшчыне і Чарнігаушчыне. Да этаго трэба дадаць, што у

заходняй Беларусі польскі элемент—гэта бадай выключна вялікая зямельная буржуазія, каторая праз свае сацыяльнае становішчэ стаіць вельмі далека ад баларускіх народных мас, ад каторых яна рэзка аддзелена такжэ і рэлігіяй: тут беларусы пераважна праваслаўныя. Толькі у часе вайны у заходнюю Беларусь панаехало много палякоў—ваенных—высяленцаў, каторыя належаць на усіх станоў, але пасля ліквідацыі вайны бязспорна вернуцца назад да Польшчы.

Вялікорусы па усей Беларусі, як усходняй, так і заходняй, перад вайной былі прэдастаны пераважна элементам прывозным-чыноўніцкім, часьцю землеуласнікамі, а такжэ вялікарускімі селянамі-колоністамі, выключна стараверамі.

Паказаныя вышэй абсалютныя цыфры беларускага насяленьня бязспорна значна узрасьлі да нашых дзён. Але і вайна памагла канцэнтрацыі беларускіх элементаў па гэты бок ваеннага фронту: расейскі урад выгнаў з Віленшчыны і Гродзеншчыны цэлыя масы народу, а у тым ліку безмала усю беларускую інтэлігэнцыю. Былі вывезены усе, хто быў на казеннай службе, а у тым ліку усе народныя вучыцелі, вучыцелі сярэдніх школ, праваслаўныя сьвяшчэнікі, і т. д., і, само сабой разумеецца, што усе яны стараліся задержацца як найбліжэй да родных куту.

Гэтак сталася тое, што у момэнт выбуху Расейскай Рэвалюцыі у усходняй Беларусі аказаліся сконцэнтраванымі блізка усе беларускія сілы, апроча параскіданых па розных местах б. Расейскай Імперыі. Але і тыя, каго доля закінула у чужыну, не пакі-

далі працаваць дзеля сваей Бацькаўшчыны і сваего народу: беларуская нацыянальная работа пачала шпарка развівацца у Пецярбурзі, Маскве, Казані і т. д. Пры гэтым нацыянальная сьвядомасьць захапіла усе станы і усе кругі беларускага грамадзянства: ужо у самым пачатку рэвалюцыі мы бачым за нацыянальнай работай многа чынных інтэлігэнткіх сіл. Перш за усе мы адзначым учасьце у беларускім руху духавенства, — гэтай бязспорна вельмі важнай сілы у Беларусі.

Між каталіцкімі ксендзамі рух гэты падгаўляўся здаўна у Пецярбурскай Духоўнай Сэмінарыі і Духоўнай Акадэміі (для Магілеўскай дыэцэзіі), і у рэзультаце у момэнт упадку царызму мы бачым адкрытае арганізаванае выступленьне беларускіх ксяндзоў: на зьездзі у Менску заснаваўся Саюз Ксяндзоў-Беларусаў, налічываючы каля 200 членаў, між каторымі трэба адзначыць іменны найбольш актыўных, як: кс. Атрамовіч, м. т. кс. Годлеўскі (у Менску), кс. Сак, кс. Байко, м. т. Лісоўскі, кс. Лапошко (у Магілёві), м. т. Шырокі (у Парафіянаве), кс. Шолкевіч, д-р філёзофіі Бобіч (у Друі), кс. Будзька, д-р Абрантовіч, м. т. Цікота, м. т. Хвецько, кс. Жолнеровіч, кс. Версоцкі, кс. Олешкевіч, кс. Борык і інш. Закраталася і праваслаўнае духавенства, цэнтрам каторага аказалася Масква: тут папалі блізка усе вывезеныя з Гродзеншчыны і Віленшчыны сьвяшчэнікі. На адбышымся тамака у летку 1917 года зьездзі было каля 800 праваслаўных сьвяшчэнікаў-беларусаў, вынесшых рэзалюцыі у беларускім нацыянальным духу. Між праваслаўным духавенствам выдзяляюцца іменны пратоерэя Кульчыцкага (у Мен-

ску), сьв. Усакоускаго, прот. Корчынскаго, сьв. Рэпніна і інш. Ячшэ да вайны і рэвалюцыі між прафэсурай вышэйшых і сярэдніх школ звертаюць на сябе увагу: праф. Б. Эпімах-Шыпілло, вядомы беларускі філелег праф. Е. Карскі, праф. М. Доунар-Запольскі, праф. Завіткевіч, праф. М. Масоніус, І. Краскоускі, Б. Тарашкевіч, Міткевіч, Р. Остроускі (у Слуцку), Довгялло, Сэрбоу і Кахановіч (у Магілёві) і інш. Далей ідуць прэдстаўнікі розных вольных прафэсій: юрысты і журналісты: Яз. Варонка, А. Цвікевіч, Е. Хлебцевіч, Яз. Фарботка, юрысты: Л. Заяц, Рэутт, Борк, Андрушкевіч, Г. Богдановіч, Сушынскі, Чаусоу, Кажэмяка і інш., інжынеры: А. Уласоу, В. Іваноускі, Дубейкоускі, К. Душеускі, К. Годыцкі-Цвірко і інш., тэхнікі: Стульба, В. Грыневіч, Еутхоускі, Загорскі, Рудзік і інш., аграномы: А. Смоліч, Турчыновіч, В. Савіч, Марковіч, Черняускі, Г. Гарэцкі і інш., каморнікі: А. Аўсянік, М. Гарэцкі, Метла, Міхневіч і інш., афіцэры: генерал Кандратовіч, генерал Алексееускі, генерал Короткевіч, палкоўнік Курат, К. Езовітоу, М. Косьцевіч, Е. Ярушевіч, А. Зенюк, Р. Якубеня, І. Красоускі, Золотарэнка і інш., літэратары: Яз. Лесік, А. Прушынскі, А. Левіцкі, В. Голуб, Канстантын Міцкевіч, Я. Луцэвіч і чыноунікі: П. Крэчэускі, Э. Будзька, Яз. Дыло, А. Бурбіс, Б. Галавач, Грыневіч, Ч. Родзевіч, Л. Родзевіч, В. Сталыгва, Я. Серада, Б. Захарка, Сьвірскі, Сенкевіч і інш., чысленыя палітычныя і культурныя дзеячы: С. Рак-Міхалоускі, І. Васілевіч, д-р Ерэміч, Жывапісцау, Дворчанін, Мароз, і інш., урэшці вялікія землеуласьнікі, як Раман Скірмунт, Княгіня Магдалена Радзівілл, А. Бонч-Осмолускі і інш.

Ревалюція прызвала да работы дзеля беларускай справы доугі сыцяx новых сіл, як інтэлігенцкіх, так і з народных масс. Адгукнуліся і беларусы у арміі, ды гэта зусім зразумела: вялізарная часць ваеннага фронту на усходзі праходзіла праз Беларусь. Пабач з арганізацыяй цывільнае часцьць беларускага грамадзянства і чысьленымі як агульна-беларускімі, так і правінцыянальнымі, губэрскімі зьездамі,—партыйнымі і селянскімі, пачалося у арміі тварэньне беларускіх салдацкіх рад і камітэтау. Работа гэта не спынілася і тады, калі Керэньскі адмовіўся даць пазваленьне на выдзеленьне з арміі салдатау-беларусоу і на утварэньне нацыянальных беларускіх войск. Ужо пасья большэвіцкага перэвароту у Менску, Слуцку і Вітэбску адбыліся вялізарныя беларускіе вайсковыя зьезды паўночна-заходняга фронту, і Кіеві—палудзенна—заходняга і у Одэсці румынскага фронту (зьезд у Кіеві шоу пад маршалкоўствам вядомага беларускага грамадзкага работніка І. Краскоўскага з Вільні). У Менску утварылася Беларуская Вайсковая Рада і, ня глядзячы на прашкоды са стараны большэвікоу, арганізаваўся першы нацыянальны беларускіе пешы полк. Пачалі арганізавацца беларускіе кавалерыйскіе часьці такжэ на Румынскім фронці, у Магілеушчыне і іншых мейсцах. Беларускіе салдацкіе рады скоро былі усюды, дзе толькі былі салдаты-беларусы.

Апрача работы чыста палітычнай, беларускі рух зьяўляўся такжэ і у пастаці культурна-эканамічнае работы: арганізацыі помачы ўцекачом і высяленцам с фронту, а такжэ ладжэньні беларукіх школ. Гаворачы аб школах, трэба перш за усе адзначыць

закладзіны дзвех беларускіх гімназій: у Слуцку (заложэна б. урадовым камісарам с часау Керэнскаго—Р. Остроускім) і у Буцлаві. Тварэнне сярэдніх школ тлумачыцца тым, што яшчэ перадвайной між вучыцелямі расейскіх сярэдніх школ было много нацiональна сьвядомых беларусоу, каторыя пры першай магчымасьці і пасьпяшылі прылажыць свае сілы да тварэння беларускай сярэдняй школы. Развіталася і шырэйшая акцыя дзеля завядзеньня беларускай мовы у касьцелах, даушая вельмі добрыя рэзультаты: ужо у цэлым радзе касьцелау кажуць казаньня па беларуску. Разам с тым развіталася шывка беларуская прэсса: у Менску, у Пецярбурзі адкрыся цэлы рад беларускіх штодзенных і тыдневых часопісей розных кірункау: ад соцыялістычных да каталіцкіх, што сьвядчыць аб узросьці дыфэрэнціаціі беларускаго грамадзянства.

Беларуская палітычная работа развілася пад двума лозунгамі: нацiональнаго адраджэня і—у першы пэрыод рэвалюціі-аутаноміі Беларусі у межах фэдарацыйнай Расейскай Рэспублікі. Пры тагочасных варунках гаварыць аб нечым вялікшым не было ніякае магчымасьці, што пацьверджае факт, што нават шмат сільнейшая за беларусау Украіна не магла адкрыта гаварыць аб дзаржаунай незалежнасті, укрываючы свае праудзівыя палітычныя ідэалы пад маскай аутономізму. Толькі у найбольш конспірацыйных кружках ішлі гутаркі аб шырэйшых палітычных ідэалах.

Завяршэньне беларускае палітычнае работы становіць Усебеларускі Зьезд у Менску ад 18 да 30 сьнежня 1917 г. н. с., каторы, як вядома, быу ра-

зогнаны большэвікамі. Зьезд складаўся с 1167 выбарных дэпутатаў ад валасьцей, паветовых і губэрскіх самаупраленьняў і мест беларускіх (нават Смаленск прыслаў 10 дэпутатаў) с правам пастанаўляючага голасу і с 705 дэпутатаў з голасам дарадчым і меу характэр Беларускай Констытуанты. Зьезд гэты пастановіў прыступіць да арганізаціі Беларускай Народнай Рэспублікі, праўда, згодне з духам момэнту і рэальнымі варункамі, яшчэ у фэдэраціі з Расеей, але і гэта пастанова аказалася не да спадабы большэвікам, каторыя і далі прыказ разagnaць Зьезд, а Прэзідіум яго арэштаваць. Аднак Зьезд паспьеу яшчэ выбраць свой Выканаўчы Орган, як першы орган уласьці самога Беларускага Народу,—уласьці бязспорна законнай, бо выплываючай з выбароу ад самае асновы. Гэтак утварылася Рада Усебеларускага Зьезду, каторай у далейшым суджэно было адыграць вялікую і важную ролю.

Усебеларускі Зьезд, а асабліва яга разгон, меу страшэньне вялікую вагу і яшчэ дзеля аднае прычыны. Ужо раней беларускія нацыянальныя дамаганьня сустрэчаліся с сурьёзнымі прашкодамі са стараны большэвікоу, каторыя у іх бачылі буржуазнасьць і контррэволюціонізм. Разгон Зьезду, як самае найгрубейшае пасяганьне на вярхоўныя правы Беларускага Народу на яго зямлі, давеу разрыў беларусаў з большэвікам да канца.

Цьверда стаючы на грунці будаваньня сваей асобнай гасударственасьці, Рада Усебеларускага Зьезду прызнала патрэбным, каб у гэтай рабоці мелі голас і нацыянальныя меншасьці; яна лавялічыла свой складкооптаціей членаў Беларускай Вай-

скавай Рады і дэпутатау ад земства і местовых рад і дапусьціла дэпутатау ад нацыянальных меншасьцей. Гэтак утварылася арганізацыя с характэрам Прэдпарлямэнту Беларусі пад названьнем Рада Беларускай Народнай Рэспублікі. Рада выдзяліла спаміж сваіх членау выканаучы—орган Народны Сэкрэтарыят Беларусі с функцыямі міністэрства пад кіраўніцтвам вядомага беларускага дзеяча і б. Старшыні Рады Усебеларускага Зьезду—Язэпа Варонкі.

Арганізацыя беларускай уласьці і прыступленьне яе да спауеньня сваіх чыннасьцей зыйшліся з момэнтам адходу большэвіцкіх войск, і Народны Сэкрэтарыят выпаўняў свае функцыі да прыходу немцау і устанавленьня окупацыйнаго упраўленьня.

Аднак, ані Рада Б. Н. Р., ані Народны Сэкрэтарыят немцамі не былі развязаны і далей выпоўнялі свае функцыі у тых межах, у якіх гэта была магчымо. А у першы чарод, яны заняліся справай праўна-дзержаўнаго палажэньня Беларусі. Тут узялася вострая коллізія між беларусамі і арганізацыямі большэвіцкімі, трэба адзначыць, зложэнымі с прэдстаўнікау чужых нацый. Пад той час, як беларусы (а такжэ частка жыдоу) цьверда стаялі за поўную гасударственую незалежнасьць Беларусі і разрыў дзержаўных звязей з Расеей, большэвіцкіе элемэнты дабіваліся прызнаньня фэдэралізму з Расеей. На заседаньні Рады Беларускае Рэспублікі 24/25 марца 1918 г. з учасьцем дэлегацыі Беларускае Рады з Вільні кольлізія гэта знайшла сваю развязку у формэ, якой жадалі беларускі самостійнікі. Гэта давяршыло пачаўшыся на Усебеларускім Зьездзі разрыў беларусау з большэвікамі, і элемэнты, жадаўшыя за усе-

лякую цану удзержаць еднасць з Вялікарусіей, выступілі з Рады Беларускае Республікі. Была прынята рэзолюцыя: „Рада Беларускай Народнай Рэспублікі аб'яўляе Беларускаю Народную Рэспубліку незалежнай і выдае аб гэтым Устаўную Грамату“.

Тэкст Устаўнай Граматы высказывае прызнанне поўнай дзержаўнай незалежнасці Беларусі, каторая лічыць адгэтуль разарванымі дзержаўныя зьвязі з Расейскім Гасударствам, даушыя апошняму магчымасць падпісаць і ад імені Беларусі шкодны для яе Берасьцейскі Трактат.

Цяпер пасьяля праклямаціі Радай Б. Н. Р. незалежнасці Беларусі і разрыву дзержаўнай зьвязі з Вялікарусіей—правы, на дзержаўнае палажэньне Беласі як у адносінах да Рассі, так і да Нямеччыны зьмяніліся. І беларусы маюць поўную веру, што Нямеччына у імя абাপольных нямецка-беларускіх эканамічных інтэрэсаў, вынікаючых с прыродных, географічных і палітычных варункаў, прызнае проклямацію нежалежнасці Беларускай Дзержавы і акажэ ей помач у будаваньні новаго жыцьця, прыдбаушы гэтак сабе удзячнаго саюзніка. А той факт, што такі саюз будзе вынікаць не са зменных сымпатыі і настроеньяў, а з рэальных абাপольных карысьцей, становіць заверэньне трываласці прыязных адносін між адраджаючайся Беларусью і тэй дзержавай, каторая у гэты, мо найважнейшы у жыцьці Беларусі, момэнт працягне ей руку памачы.

У канцы трэба адзначыць, што, прыступаючы да будовы сваей гасударственасці, Беларусь ужо цяпер мае зачаткі гасударственай арганізаціі.

Вельмі важную ролю адыграу тут факт, што у

усходняй Беларусі яшчэ за некалькі гадоў перад вайной было заведзена земскае самаупраўленне, каторага Літва і нават Польша былі зусім пазбаўлены.

Ня глядзячы на тое, што правы беларускіх земств былі спачатку вельмі агранічэны, тут утварылася для мейсцовых сіл школа грамадзкага жыцця і грамадзкай гаспадаркі. Вайна шмат пашырыла задачы земства у Беларусі у зьвязку с патрэбаю абслужваньня праходзіўшага праз Беларусь ваеннага фронту спажыўнымі прадуктамі і т. д. А рэвалюцыя памагла далей шай эманцыпацыі беларускіх земств, аддашы у рукі грамадзянства блізка усе тыя функцыі, якія пры царскім урадзе спаўнялі гасударственныя чыноунікі. На жаль, пры апошніх выбарах туды папалі людзі чужыя для краю і часта шкодныя для яго.

Так сама важную ролю адыгралі меставыя самаупраўленьня.

Істанаваньне самаупраўляючыхся арганізацый і гасударственна-творчых беларускіх сіл становіць паруку у тым што прызнаньне незалежнасьці Беларускай дзержавы знайдзе прыгатованы ужо дзеля гасударственнага жыцця Беларусі грунт, і жыцце гэтае шыбка пачне развівацца асабліва тады, як пасля ліквідацыі вайны вернуцца у Беларусь параскіденыя па усей Расеі беларускія культурныя сілы.

◁ К а н е ц . ▷

ПРИНИМАЕТСЯ ПОДПИСКА

на 1918—19 годъ

на еженедѣльную общественно-политическую, ли-
тературную и экономическую газету

Бѣлорусское Эхо

выходящую въ гор. Кіевѣ послѣ воскресныхъ
и праздничныхъ дней и обслуживающую бѣ-
лорусскія колоніи на Украинѣ.

Въ газетъ принимаютъ участіе:

А. Л. Бурбисъ, Г. Я. Воронко, О. Л. Дыло, проф. М. В. Дов-
наръ-Запольскій, проф. акад. Е. Ф. Карскій, Л. И. Левченко,
А. О. Модзoleвскій, А. А. Смоличъ, П. В. Тремповичъ, Е. И.
Хлѣбцевичъ, А. И. Цвикевичъ и др.

АДРЕСЪ РЕДАКЦІИ:

г. Кіевъ, Троицкая ул., № 4.

Літэратурны і грамадзянска-палітычны тыднёвік

„ВОЛЬНАЯ
 БЕЛАРУСЬ“

(2-гі год выдання)

выходзіць у Менску.

Выдавец

ТАВАРЫСТВО БЕЛАРУСКАЙ КУЛЬТУРЫ.

Рэдактар Язэп Лёсік.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ:

Менск, Захароўская вул., 18.

Віленская беларуская часопісь
„ГОМАН“

(3-ці год выдання).

Выходзіць двойчы на тыдзень—у аўторак і пятніцу
і прадаецца усюды.

У часопісі друкуюцца апошніе навіны беларускага
руху, усе пастановы і статуты Народнаго Сэкрэта-
рыяту і Рады Беларускай Народнай Рэспублікі

СУПРАЦОУНІКІ ЧАСОПІСІ:

Антон Луцкэвіч, Іван Мелешка, Іван Луцкэвіч, Янка Стан-
кевіч і інш.

Адрэс Рэдакцыі:

Вільня, Віленская вул., 33.

Цэна асобнаго № 10 кап.

Выдавецтво „ГОМАН“.

Рэдактар ЯЗЭП САЛАВЕЙ.

LIBRARY

1800